

22ste zondag door jaar A

Mt.16, 21-27

Onze samenleving is nog nooit zo sterk gericht geweest op genot als in onze tijd. We moeten van alles en nog wat kunnen genieten, anders is ons leven niet geslaagd, zo wordt ons voorgehouden. De drijfveer achter al dat najagen van genot is echter al zo oud als de mensheid. Want mensen willen simpelweg gelukkig zijn. Een goed leven hebben. Wat men daaronder ook mag verstaan. En als er dan een kink in de kabel komt: zoals nu door corona; of je raakt je werk kwijt, je verliest een dierbare door de dood, je kind raakt op het verkeerde pad, dan wordt dat goede leven, dat geluk verstoord. Dan staan we voor een kruis waar we niet om hebben gevraagd.

En vooral dan hebben we, ik althans, moeite met de lezingen van vandaag. Met name met het evangelie. Jezus wil zijn leerlingen duidelijk maken dat Hij zal moeten lijden en zelfs sterven, en pas daarna zal verrijzen. Het gaat hier niet om een voorspelling, maar om een constatering achteraf door de evangelist.

De mens die opgestaan is en bij God verheerlijkt, is het beeld van de mens die zijn bestemming heeft bereikt. En dat blijkt, getuige het verhaal van Jezus, niet te kunnen zonder eerst te moeten lijden. Jezus aarzelt zelfs niet om mensen die daar niet van willen weten (zoals hier Petrus), uit te maken voor Satan, dat wil zeggen: tegenstander van de wil van God. En het vervolg is ook niet mals. Jezus zegt: wie mijn volgeling wil zijn, moet zichzelf verloochenen en zijn kruis opnemen. En: wie zijn leven bereid is te verliezen, zal het redden, maar wie het wil redden zal het verliezen. Het heeft er de schijn van dat het lijden hier wordt verheerlijkt. Toch is dat niet de bedoeling van Jezus. Ik denk dat Hij eerder wil zeggen: mensen, wie wil leven kan niet om de realiteit heen. En die realiteit brengt soms nu eenmaal lijden met zich mee, of we dat nu leuk vinden of niet.

Moeten we dat dan maar voetstoots accepteren? Ik denk het niet. Als het even kan, is het juist onze opdracht om het lijden te voorkomen. En als dat niet kan, tenminste het lijden te verzachten. Pas als ook dat niet mogelijk is, hebben we geen andere keus dan proberen dat wat ons overkomt te aanvaarden, al kost dat veel tijd en moeite.

Toch kunnen er situaties zijn waarin we moeilijkheden wel moeten opzoeken. Namelijk die moeilijkheden die onvermijdelijk zijn als we iets aan de situatie van mensen willen verbeteren. Moeilijkheden die meestal onvermijdelijk zijn als we willen opkomen voor het recht en het geluk van andere mensen. Hier proeven we iets van bij de profeet Jeremia in de eerste lezing. Mensen drijven de spot met hem als hij geweld, onderdrukking en onrecht aanklaagt.

En hij lijdt daaronder. Maar tegelijk laait er een goddelijk vuur in hem op, dat ervoor zorgt dat hij niet opgeeft. Hij doet zijn werk niet voor zijn plezier, hij zou

liever heil willen verkondigen dan onheil, maar hij kan niet anders. De misstanden onder zijn volk zijn te groot.

Het is niet moeilijk om daarbij te denken aan de misstanden in onze wereld. Ik noem ze maar niet, want de lijst is te lang. Maar we weten wel allemaal dat het tegengaan van die misstanden moeite kost, lijden met zich meebrengt, en soms zelfs de dood. We kennen allemaal voorbeelden van mensen die hun inzet voor een rechtvaardiger wereld met de dood hebben moeten bekopen.

Maar we kunnen ook denken aan al die gewone mensen die zich dagelijks voor anderen inzetten, zoals zieken bezoeken, koffie zetten voor daklozen, een doodzieke vader of moeder verzorgen. Ze zouden veel leukere dingen kunnen doen, maar ze kiezen voor de ander. Ze verloochenen hun eigenbelang, nemen hun kruis op en, vraag het ze maar na, zijn gelukkig. Want deze mensen weten ten diepste dat hun keuzes in het leven goed zijn.

Ten slotte kunnen we denken aan onszelf. Wat is ons kruis?

Ons kruis is allereerst datgene wat wij niet zelf hebben gewild. Je zou ook kunnen zeggen: Het kruis ... dat ben ikzelf! Ik heb mijzelf te aanvaarden, met mijn gebreken en begrenzingen... Mijn kruis zijn ook de mensen met wie ik leef, die ik om Christus' wil niet alleen wil verdragen, maar ook liefhebben. Mijn kruis is het hele leven met al zijn omstandigheden...De mens heeft eigenlijk geen andere keus dan zijn tijd, en de mensen van zijn tijd, liefdevol te aanvaarden. Amen.

Jan van de Laar, pastor